

Sygn. akt III Ca 2064/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Tatarczyk

Sędzia SO Aleksandra Janas

Sędzia SR del. Barbara Konińska (spr.)

Protokolant Aleksandra Sado-Stach

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2014 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa B. F. i H. G.

przeciwko A. M. (M.)

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 3 września 2013 r., sygn. akt I C 1528/12

1. oddala apelację;

2. zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Barbara Konińska SSO Tomasz Tatarczyk SSO Aleksandra Janas

Sygn. akt III Ca 2064/13

UZASADNIENIE

Powodowie B. F. i H. G. pozwem z dnia 17 sierpnia 2012r. domagali się zasądzenia od pozwanego A. M. solidarnie na ich rzecz 20.000 zł, jak podali - za działkę o numerze (...) wskazując, iż pozwany nie wyraził zgody na budowę sieci gazowej przez co działka ta nie zyskała na wartości. W uzasadnieniu podnieśli, iż zakupili od pozwanego niezabudowaną działkę o numerze (...). Dodali, że pozwany nie poinformował ich w trakcie zakupu, iż będzie im uniemożliwiał dostęp do mediów i wykorzystując fakt, że jest współwłaścicielem drogi, pozbawił dwie rodziny dostępu do gazu oraz że używając wulgarnych słów powiedział, iż udowodni żonie powoda B. F., że nie będą mieli gazu.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów kosztów procesu. Zarzucił, iż powodowie nie zwracali się do niego o wyrażenie zgody na przeprowadzenie instalacji gazowej a zrobił to dopiero dostawca energii gazowej. Przyznał, że takiej zgody nie wyraził. Dodał, że powodowie nie zwracali się o wyrażenie takiej zgody do pozostałych współwłaścicieli nieruchomości drogowej, po której miał przebiegać gazociąg

i nie skorzystali z drogi postępowania administracyjnego. Podniósł też, że dostawca gazu zwrócił powodom wszelkie środki pieniężne wpłacone na jego rzecz.

Na rozprawie w dniu 04 marca 2013r. pełnomocnik powodów zmodyfikował pozew w ten sposób, iż powodowie dochodzą „odszkodowania w kwocie 20.000 zł przy czym odszkodowanie stanowi kwotę 10.000 zł, a kolejne 10.000 zł to kwota z tytułu obniżenia ceny nieruchomości z uwagi na brak przyłącza gazowego”.

Pełnomocnik pozwanego nie wyraził zgody na zmianę powództwa.

Wyrokiem z dnia 03 września 2013r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej sygn. I C 1528/12 oddalił powództwo i zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanego 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy wydał powyższy wyrok w oparciu o następujące ustalenia:

Pozwany A. M., po wydzieleniu z własnej nieruchomości działek przeznaczonych pod zabudowę w 2008r. zgłosił nieruchomość składającą się z kilku działek do biura nieruchomości, podpisując umowę o pośrednictwo. Działki były nieuźbrożone, co wskazano w ofercie, dostęp do nich był z drogi publicznej za pośrednictwem drogi wewnętrznej. Oferta obejmowała zakup działki plus zakup udziału w drodze. Powodowie wraz z żonami byli zainteresowani jedną z działek. Strony nie prowadziły rozmów na temat przyłączy mediów, były tylko rozmowy, co do tego, że media są w granicach nieruchomości. Powodowie aktem notarialnym z dnia 09 lutego 2009r. zakupili od pozwanego i jego żony po połowie każde z małżeństw działkę o nr geodezyjnym (...) o pow. 739 m² oraz każdemu z tych małżeństw został sprzedany po połowie udział wynoszący 1/8 części niezabudowanej działki oznaczonej nr geodezyjnym (...). Powodowie rozpoczęli budowę domów w zabudowie bliźniaczej w 2010r. Później od pozwanego kolejne działki po zabudowę kupili państwo G. i państwo K.. Powodowie doprowadzili do swojej posesji media, energię elektryczną, wodę oraz kanalizację. Przy realizowaniu inwestycji co do doprowadzania kanalizacji pomiędzy stronami powstał spór związany z rozliczeniami. W dniu 30 października 2010r. powodowie wraz z małżonkami zawarli z(...) (...) umowę o przyłączenie do sieci gazowej. W dniu 19 listopada 2010r. (...) wystawiła fakturę na nazwisko B. F. na kwotę 889,78 zł na dokonanie przyłączenia do sieci gazowej, tytułem I raty. Pozwany jako współwłaściciel w 5/8 działki o nr geodezyjnym (...) nie wyraził zgody na budowę instalacji gazowej na tej działce. Do pozostałych współwłaścicieli nikt o zgodę się nie zwracał. W dniu 16 czerwca 2011r. doszło do spotkania pracowników rozdzielni gazu z A. G. i E. F., gdzie zaproponowano potencjalnym odbiorcom rozwiązanie umowy, bądź wybranie drogi administracyjnej. W dniu 29 lipca 2011r. (...)rozwiązała umowę o przyłączenie do sieci gazowej a następnie zwrotu poniesionej opłaty na rzecz odbiorcy.

Sąd Rejonowy uznał, iż dochodząc roszczenia w trybie art. 415 k.c. strona powodowa winna wykazać istnienie szkody, winę po stronie sprawcy, związek przyczynowy pomiędzy szkodą a osobą winną jej zaistnienia. Stwierdzając, iż strona powodowa nie wykazała, iż poniosła szkodę i nie wykazała jej wysokości oddalił powództwo podnosząc, iż opinia prywatna przedłożona na dowód wysokości szkody nie może być podstawą orzeczenia w sprawie. O kosztach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Z powyższym wyrokiem nie zgodzili się powodowie, którzy zaskarżyli go w części dotyczącej 10.000 zł z tytułu obniżenia ceny nieruchomości i zarzucili:

1. sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż powodowie nie wykazali szkody ani jej wysokości, art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób nielogiczny i nie wszechstronny poprzez przyjęcie, iż strony nie prowadziły rozmów na temat przyłączy mediów podczas negocjacji zakupu nieruchomości i że powodowie nie zwracali się o zgodę do współwłaścicieli drogi na doprowadzenie do swojej posesji instalacji gazowej;
2. naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku w ten sposób, że nie odniesiono się do odszkodowania z tytułu obniżenia wartości działki oraz odszkodowania z tytułu braku dostępu do sieci gazowej;

3. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 6 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, iż powodowie nie udowodnili powstania szkody, jej wysokości oraz związku przyczynowego między odmową zgody pozwanego na doprowadzenie gazu do działki powodów a żądaniem od pozwanego zwrotu 10% ceny działki oraz art. 5 k.c. poprzez jego pominięcie a w konsekwencji uznanie, że działanie pozwanego jest zgodne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa podmiotowego, zasługującym na ochronę prawną.

Stawiając powyższe zarzuty powodowie wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w części odszkodowania za obniżenie wartości nieruchomości o kwotę 10.000 zł oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie od powodów solidarnie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie odwoławcze według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powodów nie zasługiwała na uwzględnienie, ponieważ nie zawierała żadnych argumentów, które mogłyby podważyć prawidłowe rozstrzygnięcie Sądu I instancji.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że nieskutecznym okazał się zarzut błędu w ustaleniach faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji. Prawidłowym jest ustalenie tego Sądu, iż powodowie nie zwracali się o zgodę do współwłaścicieli drogi na doprowadzenie do swojej posesji instalacji gazowej, co wynika wprost z zeznań świadka J. G. /k. 108 akt/ oraz M. K., który oświadczył, iż powodowie pytali go czy są zainteresowani podłączeniem gazu a nie o wyrażenie zgody na jego podłączenie /k. 110 akt/. Natomiast ocena dlaczego Sąd Rejonowy nie dał wiary zeznaniom świadka A. Z. co do tego, iż pozwany miał zapewniać powodów o możliwości pociągnięcia mediów okazała się niewystarczająca. Jednakowoż ów niedostatek uzasadnienia wyroku Sądu I instancji nie mógł wpłynąć na skuteczność apelacji, gdyż mimo to wyrok ten odpowiada prawu.

Sąd Okręgowy podzielił ustalenia Sądu Rejonowego poza ustaleniem, iż strony nie prowadziły przy zakupie działki rozmów na temat przyłączy mediów, gdyż przeciwna okoliczność wynika właśnie z zeznań świadka A. Z. /k. 128 akt/, która jako osoba nie związana ze stronami nie miała powodu, by sprzyjać którejkolwiek z nich i wobec tego składać fałszywe zeznania. Ponadto rozmowy na temat możliwości przyłączy mediów przy zakupie nieuzbrojonej działki są jak wynika to z zasad doświadczenia życiowego rzeczą naturalną i uzasadnioną życiowo skoro nieruchomość ma służyć celom budowlanym.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy przyjął ustalenia Sądu I instancji jako własne, co skutkuje brakiem konieczności ich ponownego przytaczania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2001r., V CKN 348/00, LEX nr 52761, Prok. i Pr. 2002/6/40).

Niezasadnym okazał się zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. mający polegać na sporządzeniu uzasadnienia wyroku w ten sposób, że nie odniesiono się do odszkodowania z tytułu obniżenia wartości działki oraz odszkodowania z tytułu braku dostępu do sieci gazowej. Sąd Rejonowy wbrew zarzutom apelacji nie miał obowiązku odnosić się do tak sformułowanego żądania powodów, gdyż nie było ono przedmiotem rozpoznania sprawy.

O ile na rozprawie w dniu 04 marca 2013r. pełnomocnik powodów zmodyfikował pozew, o tyle owa zmiana powództwa polegająca na częściowej zmianie podstaw faktycznych żądania okazała się bezskuteczna w niniejszym postępowaniu. Zmiana ta wbrew treści art. 193 § 2¹ nie została dokonana na piśmie. Przede wszystkim jednak powyższa zmiana prowadziła do częściowej zmiany samego żądania i jego podstawy faktycznej. Czym innym jest bowiem szkoda powstała na skutek braku zwiększenia wartości nieruchomości powodów polegająca na utracie oczekiwanych korzyści (lucrum cessans), a czym innym szkoda polegająca na obniżeniu wartości nieruchomości z uwagi na brak tego przyłącza, czyli tzw. szkoda rzeczywiستا (damnum emergens). Powodowie zaś pozwem z dnia 17 sierpnia 2012r.

domagali się odszkodowania za utracone korzyści (lucrum cessans) przez to, że na skutek działania pozwanego ich działka nie zyskała na wartości gdyż nie jest w pełni uzbrojona.

Tymczasem zmiana powództwa prowadząca do wystąpienia z nowym roszczeniem (roszczeniami) zamiast pierwotnie dochodzonego, zawiera w sobie dorozumiane cofnięcie pierwotnie zgłoszonego żądania. Taka sytuacja odpowiada tej, jaka powstaje w wyniku cofnięcia pozwu. Wobec tego jej skuteczność jest uzależniona od zgody pozwanego (art. 203 § 1 k.c.). Pozwany jednak zgody tej nie udzielił /oświadczenie pełnomocnika pozwanego – k. 107 akt/. Wobec tego zmiana żądania powodów na rozprawie z dnia 04 marca 2013r. okazała się bezskuteczna.

W efekcie przedmiotem rozpoznania Sądu I instancji a w konsekwencji również Sądu Okręgowego było pierwotnie zgłoszone przez powodów żądanie zasądzenia solidarnie na ich rzecz od pozwanego kwoty 20.000 zł za szkodę polegającą na braku zwiększenia wartości działki o numerze (...) na skutek braku zgody pozwanego na budowę gazociągu, czyli utrata spodziewanych korzyści (lucrum cessans).

Ponieważ powodowie wywodzili, iż pozwany swym bezprawnym działaniem wyrządził im szkodę winni byli tę okoliczność udowodnić (art. 6 k.c. w zw. z art. 415 k.c.). Tym samym powinni byli wykazać, jak słusznie wskazał to Sąd Rejonowy szkodę, jej wysokość oraz związek przyczynowy pomiędzy szkodą a działaniem lub zaniechaniem pozwanego. Temu obowiązkowi powodowie nie sprościli.

O ile powodowie przedstawili jako dowód opinię na temat wpływu możliwości podłączenia nieruchomości powodów do sieci gazowej na jej wartość rynkową sporządzoną przez uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego, o tyle dokument ten jako dokument prywatny w świetle art. 245 k.p.c. stanowi jedynie dowód tego, iż dana osoba złożyła oświadczenie danej treści. Zatem dowód taki nie jest wystarczający dla stwierdzenia, iż okoliczności w nim zawarte są zgodne z prawdą. Opinia ta mimo swej nazwy nie stanowi dowodu z opinii biegłego. Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje postanowieniem sądu zgodnie z rygorami art. 278 i następnego k.p.c. Tymczasem opinia co do wysokości szkody przedłożona przez powodów została sporządzona nie na zlecenie sądu, ale na zlecenie strony jako potwierdzenie jej stanowiska. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2010r. sygn. I CSK 544/09 ekspertyzę pozasądową traktować należy jako część argumentacji strony, która się na nią powołuje albo jako dowód z dokumentu prywatnego, stanowiący, że osoba, która ją podpisała wyraziła zawarty w niej pogląd.

Ponieważ zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar dowodu w zakresie wysokości szkody spoczywał na powodach żądanie powoda, którzy nie sprościli obowiązkowi wykazania wysokości szkody podlegało oddaleniu wobec braku wykazania wszystkich przesłanek z art. 415 k.c. Przy tym powodowie nie wykazali też istnienia adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy działaniem lub zaniechaniem pozwanego a mającą powstać szkodą (art. 415 k.c. w zw. z art. 361 § 2 k.c.). Skoro pozostali współwłaściciele nieruchomości po której miałyby biec linia gazociągu tj. państwo G. i państwo K. również nie wyrazili zgody na budowę gazociągu przez przedmiot współwłasności powodowie nie wykazali, by do postania szkody i tak nie doszło bez działania lub zaniechania pozwanego.

W efekcie Sąd Rejonowy prawidłowo oddalił powództwo nie dopuszczając się zarzucanej mu w apelacji obrazy art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.

Chybionym okazał się też zarzut apelacji dotyczący obrazy art. 5 k.c. a mający polegać na jego pominięciu a w konsekwencji uznaniu, że działanie pozwanego jest zgodne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa podmiotowego, zasługującym na ochronę prawną. Unormowanie art. 5 k.c. przełamuje zasadę, że wszystkie prawa podmiotowe korzystają z ochrony prawnej (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 09 grudnia 2009 r., IV CSK 290/09). W konsekwencji art. 5 k.c. może być stosowany tylko jako szczególny wyjątek. Co za tym idzie stosowanie tego przepisu nie może nigdy stanowić samodzielnej podstawy dochodzonego roszczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02 grudnia 2009 r., I UK 174/09). Przy tym apelujący podnosząc powyższy zarzut błędnie wywodzi, iż Sąd Rejonowy oddalając powództwo udzielił ochrony działaniu pozwanego skoro to nie roszczenie pozwanego było przedmiotem żądania pozwu, lecz roszczenie pozwanych.

W związku z powyższym apelacja powodów podlegała oddaleniu, o czym Sąd Okręgowy orzekł, jak w punkcie pierwszym wyroku na zasadzie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt. 4 i § 12 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednol. Dz.U. z 2013r., Nr 461).

SSR del. Barbara Konińska SSO Tomasz Tatarczyk SSO Aleksandra Janas